

97. Bị cướp áo lông.

Hòa Thượng Phổ Quang (Thích Thiện Huệ).

Hai người bạn đi qua một cánh đồng không, mỗi người khoác một áo lông, giữa đường gặp cướp, một người chạy trốn vào đám bụi cây, người kia bị cướp áo lông, trước đó có giấu cây vàng trong áo nên thương lượng “chiếc áo đáng giá cây vàng, tôi xin chuộc lại” tên cướp hỏi “vàng để đâu?” người này liền lấy vàng giấu trong áo lông ra đưa và nói “đây là vàng thật, nếu không tin thì cứ hỏi người thợ vàng đang ở trong bụi cây”, cướp bèn đoạt luôn áo của người đang trốn, gã ngu kia mất sạch kim tiền lẫn mọi thứ, không những tự làm hại còn gây hại cho người.

Phàm phu cũng vậy, tu hành các đạo phảm, làm các công đức bị giặc phiền não cướp đoạt mất hết thiện pháp công đức, chẳng những mất hết lợi của bản thân mà còn khiến người khác tiêu tan đạo nghiệp theo, thân hoại mạng chung đọa tam ác đạo, như kẻ ngu kia khiến ta và người đồng bị tổn hại.

Bình : Không một tai họa lớn nhỏ nào trong thế gian mà không do ngu si, thế gian sở dĩ trở thành ngũ trược ác thế, hỗn loạn bất an không do lỗi của vô tình mà do lỗi nơi nhân loại, từ trí ngu phát sinh ra các hành động thâm sâu si tạo thành quả tai hại, hết thấy thế nhân đều suy nghĩ si mê hành động tham sân, thống hợp lại thành ngũ trược ác thế dầu sôi lửa bỏng, đức Phật ví đó là nhà lửa.

Trí ngu là sự sự khôn ngu như những nhân vật trong kinh này, những người này đều nghĩ khôn một cách tai hại, vì vậy đức Phật nói “người ngu biết mình ngu , nhờ vậy thành có trí, người ngu ngỡ mình trí, thực xứng gọi chí ngu”. Vì trí ngu mà thế giới của chúng sinh thành nhà lửa, nếu không vô minh ngu si tất không tham sân thì thế giới trở nên thanh lương an lạc, vô tai vô họa, do đó Phật pháp cho căn bản của phiền não chính là vô minh, vô minh sản sinh phiền não bất tận, muốn trừ phiền não mà không diệt vô minh thì chỉ là gãi ngứa mà không trị bệnh ngứa. Thế nhân đồ thừa phiền não là do tham không được thỏa mãn, sân không được thắng lợi, nên muốn trừ não phiền nhất định phải làm sao cho tham như ý cho sân thắng lợi, vì lẽ này mà thế gian là trường đấu tranh kiên cố bất trạch thủ đoạn, không màng hậu quả, bị tham sân bịt mắt, si mê như vậy làm sao đem an lạc và hạnh phúc đến cho ta và người được. Tham sân chỉ biết gây hậu quả phiền não, không hề biết an lạc là gì, nên chi không thể có an lạc trong tâm tham sân si và cảnh giới của chúng, mà chỉ thuần có tam chương, đức Phật gọi là thế giới của khổ tập hay ngũ trược ác thế.

Điều tất yếu để thân tâm và cảnh giới được an lạc là phải đào thải tham sân si không tiếc nuôi như đào thải phần uế. Vô minh là gốc của tam độc nếu trừ diệt được vô minh thì sạch bóng uế trược thành cõi thanh tịnh, Phật pháp là giáo pháp diệt tận vô minh bằng trí thâm tín nhân quả, quán sát ba đời nhân quả, nhận ra diện mạo của vô minh qua dòng nhân quả khổ tập đồng thời chứng thực được cảnh giới an lạc của bên kia bờ vô minh qua dòng nhân quả của diệt đạo.

Mục đích của Phật pháp là diệt tận gốc khổ chính là diệt trừ vô minh, vô minh diệt rồi thì khổ tận diệt, khổ diệt thì an lạc tự sinh như mây tan thì ánh trăng tự hiện, cầu trăng mà không tan mây thì cầu vô ích, cầu được tịnh cảnh mà không trừ vô minh thì vẫn trung thành với uế độ, thay vì cầu tịnh cảnh thì nỗ lực trừ vô minh, như thay vì cầu no hãy lo ăn. Người học đạo không diệt vô minh đồng nghĩa trong tâm hãy còn tham sân, đương nhiên vẫn đầy phiền não, vẫn không an lạc, một mặt ôm giữ tham sân phiền não một mặt cầu tịnh, chẳng khác nào vừa làm tu sỹ vừa đi ăn cướp, tất nhiên hình ảnh tu sỹ không xóa bỏ được hình ảnh kẻ cướp, mà trái lại hình ảnh kẻ cướp xóa sạch hình ảnh của tu sỹ, cũng vật uế tịnh song hành, tịnh không át được uế mà uế làm tịnh tan thành mây khói, như vậy giữ tâm tham sân tu tịnh sẽ

không thành tựu, vì vậy đức Phật khuyến cáo “không thể dựa vào chút ít nhân duyên phúc đức mà sinh về cõi tịnh được” chút ít có nghĩa thiện thiếu tham sân đố, thiện ít còn không thể vắng sinh hà hưởng không lo tích công đức cầu sinh cõi tịnh, vẫn ôm giữ tham sân trong mọi sinh hoạt của ta.

Đa phần Phật giáo đồ không tu chính hành là hành pháp giải thoát trừ diệt vô minh, chỉ lo tu tập hành tức mọi sự chỉ tập trung cho ngã, và ngã từ vô minh mà xuất hiện nơi đời, ngã sinh diệt vô thường, chỉ cầu phúc cho ngã đồng với cầu phúc cho vô thường, mà đã là vô thường thì không thể là phúc được, vô thường bao quát bốn khổ sinh lão bệnh tử, nên vô thường là khổ không vô ngã, chúng sinh điên đảo cầu phúc cho ngã thay vì vong ngã phúc mới hiện tiền, càng cầu phúc cho ngã càng gây thêm nghiệp vô minh, càng tăng trưởng ba chướng, càng thâm nhập uest độ xa cách tịnh độ. Tâm không vô minh thì không tham sân gọi đó là tâm thanh tịnh, tâm càng thanh tịnh thì phúc đức nhân duyên càng lớn đủ để vắng sinh tịnh độ, vì vậy đức Phật dạy “dục cầu tịnh độ đản tịnh kì tâm, tùy kì tâm tịnh tức Phật độ tịnh” muốn được cõi tịnh chỉ cần thanh tịnh tâm tức không tham sân si, tùy theo tâm tịnh cỡ nào thì được tịnh độ cỡ ấy, tâm càng tịnh thì vô minh càng yếu nên tịnh cảnh mới hiện tiền.

Ngày nay đa phần cầu sinh tịnh độ nhưng không thanh tịnh tâm, vẫn buông lung tham sân chấp ngã, chỉ lo dạy người và tự mình khẩu niệm tâm bất niệm, chợt khi vô thường đến đem tâm bất niệm đến cảnh giới không niệm đó là tam ác đạo, lúc đó mới hay do si mê ngộ nhận nên gây tai hại cho ta và người.

Vẫn biết mọi tai họa đều do vô minh mà ra, không vô minh thế giới sẽ thành thanh tịnh an lạc độ và Phật pháp là thuốc duy nhất tiêu diệt được vô minh, thế nhưng buồn thay ngay đệ tử Phật cũng không biết sử dụng thuốc này thậm chí còn sử dụng sai cách khiến ta và người đều thất lợi, để rồi vẫn mang bệnh phiền não khổ tập suốt đời dù rằng thuốc trị bệnh ngay bên người, đệ tử Phật còn thế hà hưởng người vô duyên với pháp Phật.

Lực của vô minh không những làm con người đảo điên bất ổn mà còn làm nhiễm ô cả thiên nhiên, chính báo y báo đều cấu nhiễm bởi vô minh, lòng tham phát triển kinh tế đã bất kể hậu quả thải không biết bao khí carbon khiến khí hậu thay đổi không còn mưa thuận gió hòa, thiên tai nhân đây càng lúc càng nhiều, tâm vô minh như kẻ ngu kia vừa hại mình vừa hại người. Người học Phật không thể bỏ qua vô minh mà mong giải thoát cho mình và người được.